

Presentació

El curs acadèmic 2010-2011 ha estat un curs intens, marcat d'entrada per una bona notícia. L'11 de setembre de 2010, amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, el Govern de la Generalitat va atorgar a l'Institut el seu més alt guardó: la Medalla d'Or, amb què s'ha reconegut la tasca de la nostra institució per una de les seves principals virtuts, la de ser acadèmia de les ciències i les humanitats i, alhora, constituir un centre fonamental de recerca. És un bon auguri, juntament amb el que prové de les últimes negociacions amb els representants del Govern en relació amb el contracte programa, malgrat la delicada situació econòmica en què es continua trobant l'economia catalana, espanyola i europea. La tasca de recerca i projecció acadèmica que l'Institut duu a terme continua sent tan important com necessària. Per aconseguir-la caldrà afrontar els temps difícils treballant amb escreix com s'ha fet fins ara.

Un altre fet que ha marcat el curs ha estat la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya, que ha fet sortir els catalans al carrer per defensar els drets del país. Les institucions que formem part del context cívic i cultural català ens hem unit per defensar tot el que com a país ens va costar tant d'aconseguir. En aquest sentit, l'Institut

ha organitzat unes jornades de debat per analitzar les conseqüències de la sentència per a l'ordenament jurídic del català, en què han participat experts de l'àmbit de la lingüística, la jurisprudència i la ciència política.

L'Institut, des dels seus inicis, té l'interès primordial de fer avançar el coneixement cívic de la ciència. Durant aquest curs, ha eixamplat la seva presència en els territoris de llengua catalana amb l'obertura d'una nova seu a Palma, a l'edifici de Can Oleo. També s'han dut a terme congressos de gran abast sobre les portalades romàniques des de perspectives diverses i sobre la música de l'edat mitjana i el Renaixement. Cal destacar el paper de la música al llarg d'aquest curs, ja que ens ha acompanyat amb concerts en gairebé tots els actes principals organitzats per la Presidència, com per exemple el Concert de Nadal, dedicat a la memòria d'Isaac Albéniz. D'altra banda, el 2011 ha estat proclamat Any Internacional de la Química (AIQ) per les Nacions Unides. Per commemorar-lo, la Societat Catalana de Química, filial de l'Institut, ha organitzat activitats com són l'acte inaugural, celebrat a la Casa de Convalescència; el concurs i la publicació del calendari *Quins elements!*; la presentació de l'AIQ al Parlament, i l'Experiment Global de l'Any Internacional de la Química sobre l'aigua,

amb la col·laboració de diverses institucions. Com cada any s'ha organitzat la jornada de portes obertes a l'Institut d'Estudis Catalans, en què durant tot el dia es pogueren visitar els espais de la Casa de Convalescència i seguir visites guiades per a l'exposició «Marie Curie, 1867-1934».

Fa uns quants anys que l'Institut es va proposar intensificar la seva internacionalització mitjançant intercanvis i aliances. Aquest curs s'ha continuat fent via per aquest camí; l'Acadèmia de Finlàndia, que representa un dels països científicament més avançats del món, va fer una visita oficial a la nostra, com a acadèmia europea germana, el mes de desembre de 2010.

El curs 2010-2011 es va obrir amb la lliçó inaugural de Joan Jofre i Torroella, membre de la Secció de Ciències Biològiques, intitulada «Malalties infeccioses transmises per l'aigua: passat, present i futur». L'acte inaugural fou presidit per l'abat de Montserrat, Josep M. Soler, que va fer un parlament centrat, bàsicament, en la relació secular entre l'Abadia de Montserrat i l'Institut. En l'acte es van lliurar les medalles als membres que han passat a la condició d'emèrit i es van esmentar els nous membres incorporats al llarg del curs. La cerimònia es va tancar amb l'actuació musical de La Caravaggia que, amb el títol *Música de joglars i ministres: de Martí l'Humà a la Renaixença*, va interpretar peces del

Barroc i del Renaixement, sota la direcció de Lluís Coll.

L'Institut ha celebrat plens els dies següents: 20 de setembre de 2010 (ordinari); 3 de novembre de 2010 (extraordinari; signatura del contracte programa amb la Generalitat); 15 de novembre de 2010 (ordinari; presentació de l'informe sobre la participació de l'IEC en el projecte «Icones turístiques de Catalunya», del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, per Miquel de Moragas, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials); 13 de desembre de 2010 (ordinari; votació de candidats a membres i pròrroga del pressupost per a l'any 2011); 17 de gener de 2011 (ordinari; presentació de l'Any de la Química, a càrrec de la Societat Catalana de Química); 21 de febrer de 2011 (ordinari; reports de les fundacions); 28 de març de 2011 (ordinari; presentació de nous membres i adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXX Cartell); 9 de maig de 2011 (ordinari; liquidació del pressupost de l'any 2010); 6 de juny de 2011 (ordinari), i 27 de juny de 2011 (ordinari; votació de candidats a membres).

Durant el curs 2010-2011, l'Institut d'Estudis Catalans ha fet pública la declaració institucional següent: «Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català» (3 de febrer de 2011).

L'activitat científica de l'Institut i de les societats filials ha estat intensa i

variada. L'Institut ha acollit, ultra les activitats ordinàries de les seves seccions i filials, un nombre cada cop més gran de jornades, conferències, simposis i congressos organitzats per entitats científiques i acadèmiques diverses, que solliciten dur-les a terme en el marc de la seu institucional.

Pel que fa a les publicacions, cal recordar que l'Institut és la primera editorial científica del país, pel nombre de llibres i revistes que edita al cap de l'any. Al llarg d'aquest curs ha publicat més d'un centenar de títols. I, d'altra banda, l'Institut d'Estudis Catalans manté intercanvis amb unes cent setanta institucions científiques i acadèmies nacionals i internacionals; a banda d'aquestes institucions, també es gestionen els intercanvis de les societats filials.

Durant el curs han estat nomenats nous membres numeraris Vicenç Beltran i Pepió (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica); Ramon Bartrons i Bach, Lluís Ferrer i Caubet, Joan Josep Guinovart i Cirera i Joan Viñas i Salas (adscriu a la Secció de Ciències Biològiques); Miquel Canals i Artigas, Àngel Messeguer i Peypoch i Antoni Olivé i Ramon (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia), i Jaume Casals i Pons, Josepa Cucó i Giner, Carles-Enric Riba i Campos i Xavier Vives

i Torrents (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), i nous membres corresponents Denise Boyer (adscriu a la Secció Filològica) i Montserrat Guibernau i Berdun (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials). La vàlua intel·lectual i científica d'aquestes dues membres reforça encara més la de la nostra acadèmia.

L'Institut ha hagut de lamentar el traspàs del membre emèrit Joan Triadú i Font (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), del membre emèrit Joan Solà i Cortassa (adscriu a la Secció Filològica i vicepresident de l'IEC), del membre emèrit Manuel Riu i Riu (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), del membre corresponent Robert B. Tate (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), del membre emèrit Oriol Riba i Arderiu (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia), del membre corresponent Juan Vallet de Goytisoló (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), del membre emèrit Joan Vernet i Ginés (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica) i del membre emèrit Heribert Barrera i Costa (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia). A tots ells, el nostre record més sincer i emotiu.

JOANDOMÈNEC ROS
Secretari general